

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

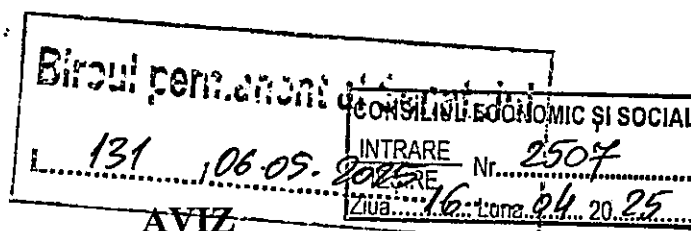
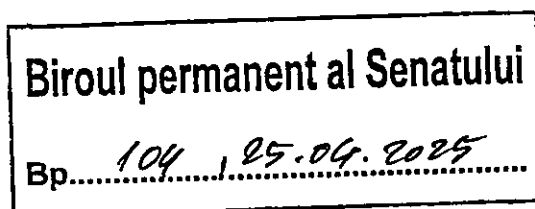
Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea
și completarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală
(b104/26.03.2025)**

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală (b104/26.03.2025)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 16.04.2025, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- modificarea propusă are ca scop eficientizarea activității instanțelor de executare, degrevarea de cereri abuzive și reducerea presiunii logistice și financiare asupra sistemului penitenciar și al justiției, în condițiile în care practica judiciară a înregistrat cereri fictive formulate cu scopul de a fi transferat în unități de detenție „mai favorabile”. De asemenea, se invocă experiența pozitivă din perioada pandemică, când audierea prin videoconferință a contribuit la fluidizarea procedurilor și reducerea incidentelor de securitate. Cu toate acestea, din perspectivă juridică,

reglementarea propusă ridică probleme serioase de constituționalitate și compatibilitate cu drepturile fundamentale. În forma actuală, Codul de procedură penală prevede participarea condamnatului fie prin prezență fizică, fie prin videoconferință, dar cu acordul acestuia – ceea ce reflectă respectarea principiului proporționalității și dreptului la un proces echitabil;

- modificarea propusă, prin instituirea videoconferinței ca normă și prezenței fizice ca excepție, afectează principiul contradictorialității și oralității procedurii, și implicit dreptul la apărare garantat de art. 24 din Constituție și art. 6 din CEDO. Limitarea accesului direct la instanță pentru deținuți introduce un tratament juridic diferențiat față de alte categorii de justițiabili, fără o justificare proporțională și personalizată pentru fiecare caz în parte;
- mai mult, inițiativa legislativă nu reglementează în mod clar garanțiile minime necesare pentru ca videoconferința să asigure un standard echivalent cu prezența fizică, cum ar fi: asigurarea unui canal sigur și stabil de comunicare, posibilitatea intervenției spontane a condamnatului, confidențialitatea cu avocatul, prezența unui interpret acolo unde este necesar și accesul la documente în timp real;
- în lipsa acestor garanții procedurale și tehnice explicite, propunerea riscă să creeze o inechitate structurală în tratamentul procesual aplicat condamnaților, cu potențial de contestare la nivel intern (prin excepții de neconstituționalitate) și internațional (la CEDO);
- există riscul de afectare a dreptului de apărare, uneori intervenind probleme de natură tehnică în ceea ce privește participarea la proces prin videoconferință. Totodată participarea prin intermediul videoconferinței trebuie să fie o opțiune pentru deținut și nu o regulă general valabilă;
- inițiatorii propun, în fapt, o transformare de substanță a naturii procesului penal, eliminând dreptul persoanei care execută o pedeapsă de a se prezenta fizic în fața instanței și transformând acest drept, din regulă, în excepție („*numai când instanța dispune acest lucru*”). Este inadecvată motivarea acestei restrângeri de drepturi prin cazuri prezentate ca fiind „*practici abuzive*”, în absența desemnării lor de către instanțe ca reprezentând abuz de drept, sau prin argumente de natură financiară, care nu pot justifica restrângerea unor drepturi și libertăți. Modul de exercitare a acestor drepturi – renunțarea sau refuzul de motivare a unor cereri deduse în fața instanței, de exemplu – este strict la alegerea persoanei, atât timp cât se încadrează în limitele legale, indiferent de gradul de disconfort pe care-l pot produce autoritățile publice sau altor persoane, iar obligația unui stat democratic este de a asigura resursele financiare necesare exercitării drepturilor propriilor cetățeni;

- propunerea legislativă crează o contradictorialitate inerentă: pe de o parte, un condamnat este adus la judecată dacă instanța dispune acest lucru (alin. (2) al art. 597), pe de altă parte, chiar dacă instanța dispune acest lucru, condamnatul este obligat să participe la judecată prin videoconferință (alin. (2¹) al art. 597). Cu alte cuvinte, condamnatul ajunge să se supună sub două obligații, cele de a fi prezent în două locații, ceea ce este fizic imposibil.

**Președinte,
Sterică FUDULEA**

